



## แบบรายงานการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

หน่วยงาน ศูนย์วิทยบริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

### ๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-สกุล ว่าที่ร้อยตรีหญิงนิธิมา แก้วมณี

ตำแหน่ง บรรณารักษ์ชำนาญการ

กลุ่มบุคลากร

สายวิชาการ

สายสนับสนุนวิชาการ

### ๒. หลักฐานหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

การเข้าร่วมประชุมวิชาการและสามัญประจำปี ๒๕๖๗ เรื่อง AI กับพันธมิตรใหม่ของบรรณารักษ์

### ๓. วิทยากรในการอบรม

๓.๑ รศ.ดร.ทรงพันธ์ เจริมประยงค์ รองผู้อำนวยการสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๒ รศ.ดร.อัญญา ดิษฐานนท์ ผู้อำนวยการ หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๓.๓ คุณรัฐธีร์ ปภัสสรีย์โชติ บรรณารักษ์ สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

### ๔. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดอบรม

ชมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ร่วมกับหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

### ๕. ระยะเวลาที่เข้ารับการอบรม

๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ เวลา ๘.๐๐-๑๒.๐๐ น. อบรมออนไลน์ผ่านเพจ Thammasat University Library

### ๖. งบประมาณที่ใช้ในการอบรม

ไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ

### ๗. วัตถุประสงค์ของการอบรม

เพื่อให้บรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ ผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ ผู้สอนและนักศึกษา ตลอดจนผู้สนใจในสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์เข้าร่วมโครงการประชุมวิชาการและสามัญประจำปี ๒๕๖๗

### ๘. สรุปเนื้อหาสาระของการอบรม

AI กับพันธมิตรใหม่ของบรรณารักษ์

ข้อสังเกต 3 ประการ ดังนี้

- 1) ความฉลาดของ AI มีความสัมพันธ์กับทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกฝนและประมวลผล
- 2) ต้นทุนในการใช้ AI ลดลง 10 เท่า ทุก 12 เดือน ยิ่งใช้มากยิ่งลดเร็ว
- 3) มูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของ AI ที่ฉลาดขึ้นเติบโตแบบเหนือเอ็กซ์โพเนนเชียล ส่งผลให้การลงทุนยังคงเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

## ผลกระทบ

- AI จะกลายเป็นเสมือนเพื่อนร่วมงานเสมือนจริง
- เทคโนโลยี AI จะแทรกซึมเข้าไปทุกมุมของเศรษฐกิจ
- ราคาสินค้าทั่วไปจะลดลงอย่างมาก ในขณะที่สินค้าฟุ่มเฟือยและทรัพยากรที่มีจำกัดจะมีราคาสูงขึ้น
- ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์จะขึ้นเร็วอย่างมาก
- ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัวจะมีความสำคัญมากขึ้น
- การกระจายประโยชน์ของ AGI อย่างทั่วถึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อป้องกันปัญหาความเหลื่อมล้ำที่อาจเกิดขึ้น
- ทุกคนในปี 2035 ควรมีโอกาสเข้าถึงและใช้งาน AI ได้อย่างไม่จำกัด
- ต้องมีการพัฒนานโยบายสาธารณะที่เหมาะสม เพื่อให้สังคมและเทคโนโลยีสามารถพัฒนาไปด้วยกันได้

## อุปมาของ Generative AI มี 3 ส่วนดังนี้

- 1) มนุษย์-สุนัข ไม่แม่นยำ ไม่เที่ยงตรง มันใจมากเกินไป สามารถเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องรู้ว่าสิ่งนั้น “เรียก” ต้องเรียนรู้ไปเรื่อย ๆ
- 2) แหล่งข้อมูล-เชื่อมโยงความรู้ได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ไม่สามารถพิสูจน์ที่มาได้ ไม่เที่ยง และการกระจายเป็นส่วน
- 3) เครื่องมือ-งานซ้ำ ๆ เดิม งานสร้างสรรค์ (ที่ต่อยอดจากงานอื่น) งานที่ต้องการสังเกตโดยละเอียด และงานที่มีแบบแผนและกฎเกณฑ์

## ความท้าทายในการใช้ AI ในการวิจัย ได้แก่

- 1) ความเป็นต้นฉบับและทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ ใครเป็นเจ้าของ สิทธิในการทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่ การใช้งานที่เป็นธรรม การคัดลอกทางวิชาการ และการบั่นแ่่งข้อมูล
- 2) คุณภาพของข้อมูล ได้แก่ ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นกลาง และตรวจสอบได้
- 3) ความเป็นส่วนตัว ได้แก่ ใครเป็นเจ้าของข้อมูล สิทธิในการประมวลผลและนำข้อมูลไปใช้งาน และการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล (ที่อ้างอิงไปยังตัวบุคคลได้)

## โอกาสในการให้บริการห้องสมุด

ห้องสมุดควรสร้างมาตรฐานโดยจะใช้ AI ใดเพื่อนำมาใช้ในห้องสมุด และบทบาทอาชีพใหม่ในงานห้องสมุด เรียกว่า ตำแหน่ง AI Librarian หรือ Machine Learning Librarian

รศ.ดร.อัญญา ดิษฐานนท์ ผู้อำนวยการ หอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มียุทธศาสตร์คือ

L-Learning by exploring

I-Infinite Inspiration

F-Friendly Library

E-Esg

การออกแบบและปรับปรุงประสบการณ์ผู้ใช้ มุ่งการออกแบบพื้นที่และระบบออนไลน์โดยคำนึงถึงหลัก UX/UI เพื่อให้ผู้ใช้งานหาทรัพยากรและเข้าถึงบริการได้ง่ายและสะดวกที่สุด

การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น พื้นที่อ่านหนังสือร่วมสมัย มุมสงบ หรือมุมสนทนาการต่าง ๆ เพื่อดึงดูดคนรุ่นใหม่มาใช้บริการมากขึ้น

## Library Space Trends ตัวอย่างเช่น

### 1. Flexible & Multi-functional Spaces

- พื้นที่ที่ถูกออกแบบให้ปรับเปลี่ยนได้ง่าย เพื่อรองรับการใช้งานที่หลากหลาย เช่น ปรับจากพื้นที่อ่านหนังสือให้กลายเป็นพื้นที่จัดกิจกรรม พื้นที่ประชุมกลุ่มย่อย หรือพื้นที่จัดนิทรรศการเฉพาะกิจได้
- การใช้เฟอร์นิเจอร์แบบโมดูลาร์ ทำให้การจัดพื้นที่มีความคล่องตัว สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมและจำนวนผู้ใช้ที่แตกต่างกัน

### 2. Focus on Collaborative & Community Areas

- ห้องสมุดกลายเป็น ศูนย์กลางชุมชน เปิดโอกาสให้กลุ่มคนที่มีความสนใจใกล้เคียงกันได้มาพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ หรือทำกิจกรรมร่วมกัน
- พื้นที่ CO-Working Space, Book Club ได้รับความนิยมมากขึ้น เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการทำงานร่วมกัน

### 3. Blend Physical & Digital Experience

- การออกแบบพื้นที่ที่ผสมผสานประสบการณ์การใช้งานรูปแบบดิจิทัลพื้นที่จริงเข้าด้วยกัน
- หน้าจอแบบ Interactive อาจถูกนำมาใช้ในพื้นที่ห้องสมุด เพื่อเสนอคอนเทนต์ที่ปรับตามความสนใจของผู้ใช้หรือใช้เป็น KIOSK สำหรับการค้นหาทรัพยากร

### 4. Zoning for Different Needs

- มีการแบ่งโซนตามลักษณะกิจกรรมอย่างชัดเจน เช่น Quiet Zone สำหรับอ่านหนังสือหรือวิจัยอย่างสงบ Collaboration Zone สำหรับทำงานกลุ่ม หรือ Multimedia Zone สำหรับใช้สื่อหลากหลายรูปแบบ

### 5. Green Sustainable Library

- เน้นการออกแบบอาคารและพื้นที่ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงานหมุนเวียน การลดการใช้พลาสติก การวางระบบจัดการขยะอย่างเหมาะสม
- การใช้วัสดุที่ยั่งยืน

**การใช้ AI ในงานเทคนิค** การป้อนข้อมูลโดยตรงหรือนำไฟล์หนังสือหรือทรัพยากรสารสนเทศเข้าไปให้ AI อ่าน

- จัดทำ Metadata และจัดระบบ เช่น ให้หัวเรื่องและเลขหมู่ การกำหนดหมวดหมู่หลักและย่อยสำหรับจัดเรียงหนังสือ โดยใช้ผลการวิเคราะห์ของ AI เป็นแนวทางในการแบ่งและจัดเรียงหนังสือ เช่น แบ่งหมวดหมู่ตามสาขาวิชา ประเภทของวรรณกรรม ช่วงอายุ เป็นต้น การใช้ AI วิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือแต่ละเล่ม เพื่อระบุคำสำคัญและแนวคิดหลักของหนังสือ จากนั้นจะทำการจัดกลุ่มหนังสือที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันเข้าไว้ในกลุ่มด้วยกัน การปรับปรุงระบบจัดหมวดหมู่อย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลป้อนกลับจากผู้ใช้งานและการใช้งานจริง เพื่อให้การจัดหมวดหมู่มีความแม่นยำและตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากขึ้น

- ช่วยทำสาระสังเขปหรือเรื่องย่อ

นอกจากนี้ สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของผู้ใช้และแนะนำหนังสือที่น่าสนใจได้อีกด้วย

## ๙. ปัญหาอุปสรรคในการอบรม

### ๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม

: - **ต่อตนเอง** เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะใหม่ เข้าใจพื้นฐานและแนวโน้มของ AI ในวงการห้องสมุด ฝึกใช้เครื่องมือ AI เช่น การสืบค้นข้อมูลอัจฉริยะ และการวิเคราะห์ข้อมูล พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลเพื่อปรับตัวกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง เสริมความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ลดเวลาการทำงานซ้ำซ้อน และนำ AI มาปรับปรุงกระบวนการบริการ

: - **ต่อหน่วยงาน/มหาวิทยาลัย** เพื่อปรับปรุงคุณภาพบริการของห้องสมุด โดยใช้ AI เพื่อช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น ระบบตอบกลับอัตโนมัติ หรือระบบค้นหาข้อมูลขั้นสูง การสร้างพันธมิตรใหม่กับองค์กรหรือสถาบันที่ใช้ AI เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในวงการ และส่งเสริมการปรับตัวของห้องสมุดในยุคดิจิทัล อันเพิ่มบทบาทของบรรณารักษ์ในฐานะผู้ให้ความรู้ด้านเทคโนโลยี สร้างบริการและรูปแบบการเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้ใช้ในยุคดิจิทัล

### ๑๑. เอกสารหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากอบรม

๑๒. สำเนาประกาศนียบัตร/วุฒิบัตรฯ ที่ได้รับการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน  
ประกาศนียบัตร

๑๓. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ

.....  
.....

(ผู้รายงาน)



(ว่าที่ร.ต.หญิงนิธิตา แก้วมณี)

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

.....  
.....

(ลงชื่อ)



(อาจารย์เบญญา หวังมหาพร)

วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘